

SELETUSKIRI

Sisukord

SELETUSKIRI	1
1. ASUKOHT	2
2. TEHNILISED NÄITAJAD	3
3. Normdokumendid ja lähteandmed	3
3.1. Lähteandmed	3
3.2. Normdokumendid	3
4. Projektlahendus	6
Elektrisõiduki laadimisjaam	6
Elektriauto laadimiskohad	6
Laadimisjaamade valgustus	6
Videovalve	6
Jaotus- ja liitumiskilp	7
0,4 kV maakaabelliini paigaldus	7
Kaitse ja maandamine	8
Tähised ja märgistused	8
5. Ehitusjätmete käitlemine	9
6. Käidujuhend	9
7. Tööde kirjeldus	9
7.1. Ehitusplatsi ettevalmistus	9
7.2. Ohutuse tagamine ja liikluskorraldus	10
7.3. Olemasolevate ehitiste ja rajatistega arvestamine	10
7.4. Töötervishoid ja tööohutusnõuded	11
7.5. Ehitustööde dokumenteerimine ja järelvalve	11
7.6. Tööde kvaliteedinõuded	11

Töö nr. 2601005

Töö nimi: Elektrum Eesti laadimistaristu projekteerimine (Kõo kauplus, Kõo küla, Põhja-Sakala vald, Viljandi maakond)

Staadium: Tööprojekt

Tellijaja: Elektrum Eesti OÜ

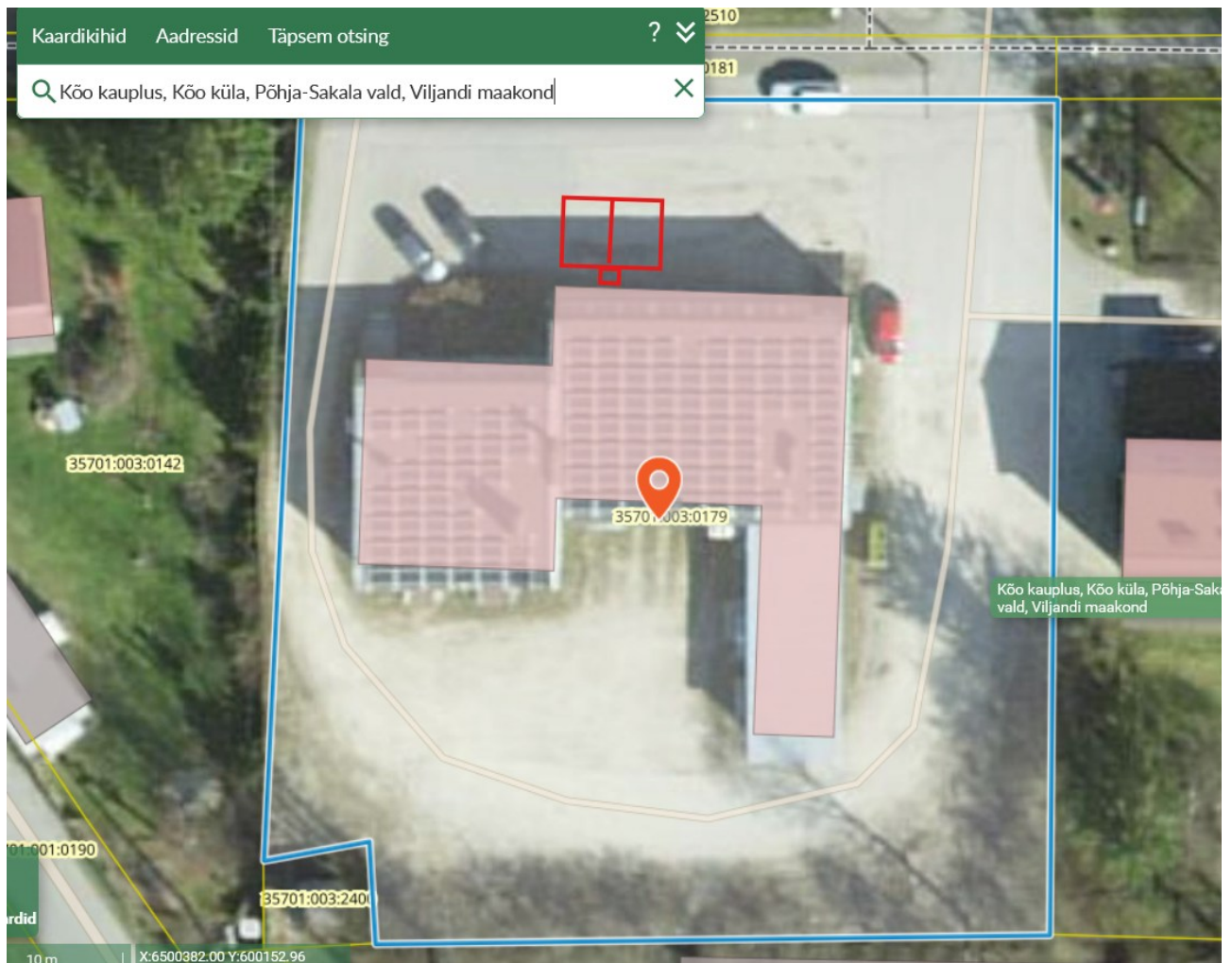
Projekti koostaja: Dmitry Kondaev/Denis Kondaev

Projekti kontrollija: Dmitry Kondaev

Kuupäev: 31/03/2026

1. ASUKOHT

Punasega märgitud ala indikeerib projekteeritud laadijate asukohta.

Joonis 1. Tööde piirkond.

2. TEHNILISED NÄITAJAD

Projekteeritud seadmete tehnilised parameetrid on välja toodud tabelis (Tabel 1).

Seade / süsteem	Tüüp / tunnus	Parameeter	Suurus	Ühik
Laadimisjaam	Autel MaxiCharger DH240	võimsus	100/240	kW
		nimivool	173/380	A
		Arv / laadimispesade arv	2	Tk
		andmeside	LAN	-
Pinge- ja juhistikusüsteem	TN-C-S	pinge	3x230/400	V

3. Normdokumendid ja lähteandmed

3.1. Lähteandmed

Käesoleva projektiga on lahendatud Viljandi maakonnas, Põhja-Sakala vallas, Kõo külas, Kõo kaupluse kinnistul elektriautode laadimistaristu ehitamine, kinnistukatastriüksus 35701:003:0179, reg. nr. 2646939.

Projekti koostamisel on aluseks:

- Elektrum Eesti OÜ töötellimus lepingunumbriga [2601005](#);
- Projekteerimisülesanne - [Lisa 1. Hanketingimused](#);
- Lisamaterjal - [Lisa 2. Objektide ja laadijate nimekiri](#)
- Geoalus – [10375G_Viljandi_mk_Põhja-Sakala_v_Kõo_Kõo_kpl_geoalus](#)

3.2. Normdokumendid.

Projekti koostamise käigus on lähtunud järgmistest standardidest, normidest seadustest jms:

1. Eesti Vabariigi Ehitusseadustik, Ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seadus, Seadme ohutus seadus, Nõuded ehitusprojektile ja teised kehtivad seadused, nõuded ning õigusaktid;
2. Elektrilevi OÜ ettevõtte standardid, juhendid, normid, nõuded ja teised kehtivad dokumendid;
3. IEC 61851 - Elektrisõidukite juhtmega laadimise süsteemide nõuded.
4. IEC 62196 - Elektrisõidukite ühenduste pistikühendused ja pistikupesad. Madalpingelised aparaadikoosted. Osa 7: Eriotstarbelised koosted näiteks sadamate, käämpingute, laadaplatside või elektrisõidukite laadimisjaamade jaoks.

5. **EVS-EN 61439-5:2015/AC:2017 “Madalpingelised aparaadikoosted. Osa 5:Avalike elektrivõrkude elektrijaotuskoosted”**
6. **Elektrilevi OÜ 0,4 – 20 kV võrgustandardid**
7. **EVS-EN 61140:2016 “Kaitse elektrilöögi eest. Ühisnõuded paigaldistele ja seadmetele”**
8. **EVS-HD 60364-4-442:2012 “Kaitseviisid. Madalpingepaigaldiste kaitse kõrgepingevõrkude maaühenduste tagajärjel ja madalpingevõrkude riketetagajärjel tekkivate ajutiste liigpingete eest”**
9. **EVS-HD 60364-5-52:2011. Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 5-52: Elektriseadmete valik ja paigaldamine. Juhistikud**
10. **EVS-HD 60364-4-41:2017 “Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 4-41: Kaitseviisid. Kaitse elektrilöögi eest”**
11. **EVS-HD 60364-5-54:2011 ”Ehitiste elektripaigaldised. Osa 5-54:Elektriseadmete valik ja paigaldamine. Maandamine, kaitsejuhid ja kaitse-potentsiaaliühtlustusjuhid”**
12. **CWA 18091:2024 User centric charging infrastructure for electric vehicles — Charging stations of the future — Stations models considering users’ expectations.**
13. **CWA 18090:2024 User centric charging infrastructure for electric vehicles — Guidelines for operators to implement advanced smart charging and management strategies**
14. **EVS-EN IEC 61439-7:2023 Pulse width modulation with modulated Powerline communication in accordance with ISO/IEC 15118 / DIN SPEC 70121**
15. **EVS 843:2016 Linnatänavad;**
16. **EVS-EN 62196-1:2014 Pistikud, pistikupesad, sõiduki-pistikühendused ja sõidukisendid. Elektrisõidukite juhtivuslik laadimine. Osa 1: Üldnõuded;**
17. **EVS-EN 60364-7-722:2019 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 7-722: Nõuded elektripaigaldistele- ja elektripaikadele. Elektrisõidukite toide;**
18. **EVS-EN IEC 61851-1:2019 Elektrisõidukite juhtivuslik laadimissüsteem. Osa 1: Üldnõuded;**
19. **EVS-HD 60364-4-41:2017+A12:2019 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 4-41: Kaitseviisid. Kaitse elektrilöögi eest;**
20. **EVS-HD 60364-4-42:2011+A1:2015 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 4-42: Kaitseviisid. Kaitse kuumustoime eest;**
21. **EVS-HD 60364-4-444:2010 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 4-444: Kaitseviisid. Kaitse pingehäiringute ja elektromagnetiliste häiringute eest;**
22. **EVS-HD 60364-4-444:2010/AC:2012 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 4-444: Kaitseviisid. Kaitse pingehäiringute ja elektromagnetiliste häiringute eest;**
23. **EVS-HD 60360364-5-52:2011+A11:2017 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 5-52: Elektriseadmete valik ja paigaldamine. Juhistikud;**
24. **EVS-HD 60364-5-54:2011+A11:2017 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 5-54: Elektriseadmete valik ja paigaldamine. Maandamine ja kaitsejuhid;**
25. **Eesti Vabariigi Tee projekteerimise normid ja nõuded.**

Nimetatud dokumentidega tuleb arvestada ka ehitustööde teostamisel. Samuti järgida nimetatud dokumente elektripaigaldise hilisemal käidul.

Kolm päeva enne ehitustööde algust on ehitajal kohustus võtta ühendust kinnistute valdajatega, teavitades neid tööde teostamisest nende maaüksustel ning arvestama nende tingimuste, nõudmiste ja kooskõlastuste tingimustega.

Kolm päeva enne ehitustööde algust on ehitajal kohustus teavitada töödega alustamisest Tellija projektijuhti, kohaliku omavalitsust, ristuvate tehnovõrkude valdajaid ning arvestama ehitustöödel nende tingimuste, nõudmiste ja kooskõlastuste tingimustega. Vajadusel võtta tööde teostamiseks töölubade.

Ehitustööd teostada vastavalt Tellija ja kohaliku omavalitsuse kehtestatud korrale. Meetmed ohutuks tööks elektripaigaldises ja selle kaitsevööndis määrata kindlaks tööjuhatuse koosolekul enne tööde alustamist.

Ehitustööde käigus ja elektripaigaldise hilisemal käidul juhendada eelpool toodud eeskirjadest ja Eesti Vabariigis kehtivatest normatiividest ning seadustest. Samuti pidada kinni töötervishoiu, tööohutuse ja elektriohutuse nõuetest ning headest tavadest.

Ehitajal on kohustus täita liikluskorralduse nõudeid teetöödel liiklejale ohutute liikumistingimuste loomiseks teel ja töö tegijale ohutute töötingimuste loomiseks teel ja tee kaitsevööndis, vastavalt liiklusseaduse **§ 71 lõike 4 alusel kehtestatud Majandus- ja taristuministri 13.07.2018 määrusele nr 43 Nõuded ajutisele liikluskorraldusele**.

Seadmete parameetrid on antud asendiplaani (Vt. Joonis [EL-4-01](#)). Paigaldatud kaitsmed ja projekteeritud maanduspaigaldised tagavad elektripaigaldise ohutuse. Uute madalpingeliinide ehitamisel jätta faasijärjestus samaks. Projekti asendiplaani on toodud kaablitele projektsioonväärtused.

NB! Ehitustöödel või selle ettevalmistamisel tekkinud küsimused ja probleemid, mida pole kajastatud käesolevas projektis või on ebaselged/vastuolulised, lahendatakse töö käigus kooskõlastatult projekteerija ja Tellijaga.

3.3. Transpordiamet

Ehitustöödega ja ehitustehnikaga ei tohi tulla riigitee teemaale ja ei tohi omavoliliselt muuta riigitee liikluskorraldust. Tehnikaga manööverdamine riigitee mulde nõlvadel, samuti materjalide ladustamine sõiduteele ja vahetult selle äärde on keelatud. Ehitustegevusel tuleb kasutada olemasolevaid ligipääse ja tuleb vältida pinnase (muda, kruus jms) kandumist riigiteele. Vajadusel näha ette vastavaid leevendavaid meetmeid, näiteks sõidukite puhastamine enne riigiteele sõitmist. Järelevalvet „Ehitusseadustiku“ ja „Liiklusseaduse“ täitmise üle riigitee ja selle kaitsevööndi ulatuses teostab Transpordiamet põhimääruse alusel ning nimetatud õigusaktidega kehtestatud korras.

4. Projektlahendus

Elektrisõiduki laadimisjaam

Projektis on ette nähtud 1(ühe) laadimiseadme paigaldus 2(kahe) auto laadimisadapteriga või **analoogne kiirlaadimisjaam**. Elektrum Eesti OÜ poolt esitatud laadimisjaamade mark ja parameetrid on toodud välja tehniliste parameetrite tabelis (vt Tabel 1). Jaotuskilbi, liitumiskilbi ning laadimisjaama asukohad on esitatud asendiplaanilisel joonisel (vt. Joonis [EL-4-01](#)). Laadimisjaamade skeemiühendused on välja toodud elektriskeemil (vt. Joonis [EL-5-01](#)). Laadimisjaama kaitseks võimalikke kahjustuste eest paigaldatakse kaitsepostid.

Elektriauto laadimiskohad

Laadimisjaama parkimis-/laadimiskohad on projekteeritud olemasolevatele parkimiskohtadele, vastavalt isikliku kasutusõiguse lepingus seotud alale. (vt. Joonis [EL-4-01](#)). Parkimiskoha tüüplaius – 2,7m ning 2 kohaga parkimisala tüüplaius – 5,4m. Olemasoleva parkla piires nähakse ette kaks parkimiskohta ühe laadimiseadmega. Laadimiseadme paigaldatakse parkimisala kõrval asuvale asfaltkattega jalakäijateele vastavalt asendiplaanil väljatoodud alale (vt. Joonis [EL-4-01](#)).

Laadimisjaamade valgustus

Laadimisjaamade parkimiskohtade tänavavalgustuse tagamiseks paigaldada valgusti konsooliga (nt LEKU VVKB600.1) hoone seinale, kõrgusele 4m laadija pealt.

Tänavavalgustuse elektrivarustuse pingesüsteem: 3x230/400 V, 50 Hz.

Juhistikusüsteem: **TN-S**.

Paigaldatava valgusti asukoht ja kulgemine on välja toodud asendiplaanil (vt. Joonis [EL-4-01](#)) ning skeemilised ühendused on välja toodud elektriskeemil (vt. Joonis [EL-5-01](#)). Valgustehnilisi arvutusi ei teostata. Tänavavalgustuse juhtimiseks tuleb kasutada astronoomilise juhtimisega programmkella. Valgustuse kavandamisel, vältida valvekaamerate jälgimisalade segavate varjude, pimedate nurkade tekitamist.

Videovalve

Laadimiskohtadele on ette nähtud videovalvesüsteemi paigaldus. Videokaamerate toide on lahendatud, kasutades Power over Ethernet (PoE) kaableid. Kaablitena kasutada varjestatud FTP Cat6 4x2x0,5 välikaablit. Power over Ethernet (PoE) sideühendus teostada 4G ruuteriga. 4G ruuter paigaldada planeeritud S1 jaotuskilbisse nõrkvoolu sektsiooni. Kehva mobiilside korral tuleb paigaldada ruuteri jaoks hangitud antenn kilbist väljapoole. Videokaamerad paigaldada planeeritud valgustitega samadele mastidele. Kaameratel peab olema sabotaažifunktsiooniga. (süsteem peab tuvastama ja reageerima objektiivi defokuseerimisele või kinnikatmisele ning kaamera asendi muutmisele)

Jaotus- ja liitumiskilp

Laadijate toiteks paigaldada Kõo kaupluse kinnistule, planeeritud laadija kõrvale. Kilbiks valida seksioneeritud jaotus- liitumiskilp. Kilbi tunnus – JK S1. Kilpi pannakse nõrkvoolu osa seksiooneerimiseks 160 A jadavinnaküliti sularitega 40 A. Laadijate tarbeks paigaldada kilbi 400 A jadavinnaküliti sularitega 200 A. Vahekilbi toide tuleb välja ehitatud kilbist LK232055.

0,4 kV maakaabelliini paigaldus

Kaabli kulgemine looduses on välja toodud asendiplaanil (vt. Joonis [EL-4-01](#)). Kaabel paigaldada planeeritud liitumiskilbist „LK 232055“ kuni laadimisjaama kilbini JK S1. Kaablite paigaldamismeetod, sügavus ja kaitsetoru klassid on välja toodud asendiplaanil (vt. Joonis [EL-4-01](#)) Elektrilevi OÜ võrgustandardile P342 „(0,4...20) kV võrgustandard – 0,4 kV kaabelliinid“ ning transpordiameti nõuetele „**nouded tehnovorkude teemaale kavandamisel**“ vastavalt.

Kaablid paigaldada pinnasesse vähemalt 0,7m sügavusele liivapadjas, haljastusalal 450N, D110 ning asfaltkate alt 750N, D110 kaablikaitsetorus, ristumisel teega-vähemalt 1m sügavusele. Ristumisel kommunikatsioonidega (tarbijakaablid, side, vesi jne) tuleb kohale kutsuda vastavate kommunikatsioonitrasside valdajate esindajad. Juhinduda normidekohastest püst- ja horisontaalvahekaugustest ning kooskõlastustes toodud tingimustest. Kaabli montaažil jälgida kaabli tootja poolt lubatud painderaadiusi ja tõmbejõudusid. Ristuvale allmaarajatisele lähemal kui 2m kaevata üldjuhul käsitsi (vt. kooskõlastuste tingimusi). Mehhaniseeritud kaevamine on lubatav ainult maa-aluste rajatiste valdajate loal, seejuures enne kontrollides, kas maa sees ei leidu plaanidele kandmata rajatise.

Ristumistel allmaarajatistega tuleb kaabli paigaldussügavus täpsustada kohapeal ehituse käigus, tehes käsitsi kaevates kindlaks nende täpse asukoha ja suuna.

Vähimad püstkujud löikumisel teiste tehnovõrkudega:

Teise elektrikaabliga	0,1m
Veetrassiga	0,3m
Kanaliseerimisnitrassiga	0,3m
Gaasitrassiga	0,3m
Sidetrassiga	0,1m.

Minimaalsed vahekaugused rööpkulgemisel:

Teise elektrikaabliga	0,1m
Veetrassiga	1,0m
Kanaliseerimisnitrassiga	1,0m
Gaasitrassiga	1,0m
Sidetrassiga	0,25m.

Kogu kaablitrassi ulatuses tähistada kaabel märkelindiga. Pärast kaevetööde ja kaabelliini paigaldustööde lõppu tuleb kaablikaevis täita tihendatud pinnasega (pinnase tihendamise koefitsient sõidu- ja kõnniteedel on 0,98). Samuti taastada teekatted ja haljastus endisele kujule.

Trassi paiknemine looduses kanda teostusjoonisele.

Kaitse ja maandamine

Käesolevas eektripaigaldises on elektriohutuse tagamisel rakendatud peamiselt järgmisi kaitseviise: **Põhikaitse** ([otsepuutekaitse](#)) põhiisolatsiooni ohtlike pingestatud osade ja pingeldiste juhtivate osade vahel ning kaitsekatete ja kaitseümbriste kasutamist.

Rikkekaitse ([kaudpuutekaitse](#)) – toite automaatset väljalülitamist koos mandatud kaitsepotsiaali ühtlustussüsteemi väljaehitamise

Kui elektrisõidukite laadimisjaam on varustatud pistikupesaga või sõidukiliidesega, mis vastab standardisarjale IEC 62196 (kõik osad), tuleb võtta kasutusele meetmed kaitseks alalis-rikkevoolu eest, väljaarvatult juhul, mil see on ette nähtud elektrisõiduki laadimisjaamas. Asjakohased meetmed peavad iga ühenduspunkti jaoks olema järgmised:

- **Liiki B** kuuluva rikkevooluaparaadi kasutamine või
- **Liiki A** kuuluva rikkevooluaparaadi kasutamine koos alalis-rikkevoolu avastava, standardile IEC 62955 vastava seadisega või
- **Liiki F** kuuluva rikkevooluaparaadi kasutamine koos alalis-rikkevoolu avastava, standardile IEC 62955 vastava seadisega.

Kui ühenduspunkt on kaitstud elektrilöögi eest muu kaitseviisiga, nagu näiteks maandusvaba kaitsevõikepinge või elektriline eraldis siis eelnev tekst ei ole rakendatav.

Väljaarvatult juhtumil, mil on paigaldatud rohkem kui ühe ühenduspunktiga elektrisõidukite toiteseadete [standardi IEC 61851-1](#) kohaselt ja kui see sisaldab standardi [IEC 61851-1:2017](#) jaotisega [13.1](#) nõutavat vajalikku liigvoolukaitseaparaati, tuleb igat ühenduspunkti toita eraldi lõppahelaga, mis on kaitstud standardile [IEC 60947-2](#), [IEC 60947-6-2](#) või [IEC 61009-1](#) või standardisarja [IEC 60898](#) või standardisarja [IEC 60269](#) sellekohastele osadele vastava liigvoolukaitseaparaadiga.

Tähised ja märgistused

Projekteeritud maakaabelliinide, õhuliinide, jaotus- ja liitumiskilpide, alajaamade ja nendes asetsevate seadmete märgiste paigaldamisel lähtuda elektrivõrgu omaniku kehtestatud nõuetest või Elektrilevi OÜ normdokumendist: **0,4...20 kV võrgustandard P346** "Võrguvara tähistamise ja märgistamise nõuded".

5. Ehitusjätmete käitlemine

Tööde teostamisel peab Töövõtja juhinduma Põhja-Sakala Valla jäätmehoolduseeskirjast (määrus nr 28, vastu võetud 27.10.2022).

Eeskiri määrab kindlaks jäätmehoolduse korra Põhja-Sakala valla haldusterritooriumil ja on kohustuslik kõikidele juriidilistele ning füüsilistele isikutele. Käesoleval objektil võivad ehitusjätmete hulka kuuluda ehituskivide ja ehitusmaterjalide jäätmed. Nende käitlemine tuleb kooskõlastada Keskkonnaameti jäätmespetsialistiga. Töö käigus ei teki ohtlikke ehitusjätmeid.

Ehitusjätmed tuleb sorteerida liikidesse nende tekkekohal. Eraldi tuleb sorteerida mineraalsed jäätmed (kivid ja ehituskivid) ning tõrva mittersisaldav asfalt. Tuleb rakendada kõiki võimalusi ehitusjätmete taaskasutamiseks.

Asfalti ei ole lubatud ladestada prügilas ega kasutada pinnasetäiteks. Betoondetailid, asfalt ning muud ehitusjätmed tuleb üle anda liigiti materjalide taaskasutamiseks vastavat luba omavale ettevõttele. Kasvupinnas koorida eraldi ja kasutada samal ehitusel haljastamiseks või üle anda vastavat jäätmeluba omavale isikule, vt [Jäätmeinfo Põhja-Sakala vald](#). Vältida tuleb kasvupinnase reostamist ja ülemäärast tihendamist.

Väljakaevatav täitepinnas tuleb võimalusel taaskasutada, ülejäänud pinnas vedada välja ja utiliseerida. Ehitustööde käigus määrata ehitusplatsil väljakaevatava täitepinnase ladustamise asukoht.

Utiliseerimise eest vastutab litsentseeritud utiliseerimist teostatav ettevõtte. Ehitusjätmeid ei tohi anda vedamiseks, kõrvaldamiseks ega taaskasutamiseks üle isikule, kellel puudub sellekohane jäätmeluba või kes ei ole ehitusjätmete käitlejana registreeritud.

6. Käidujuhend

Pärast elektrivõrgu kasutuselevõttu tuleb pärast esimest eksploatatsiooniaastat lähtuda ülevaatuste ja hooldustööde planeerimisel Elektrilevi OÜ normdokumendist: J31 Elektripaigaldiste käidu ohutusjuhend, ver.3.

7. Tööde kirjeldus

7.1. Ehitusplatsi ettevalmistus

Kõik ehitus- ja paigaldustööd peavad olema tehtud tööde kirjeldustes ja joonistel toodud kohaselt. Töövõtja peab oma pakkumise esitama selliselt, et see sisaldaks kõigi seadmete, materjali, tööjõu, transpordi, paigalduse jms maksumusi ning arvestusega, et tööd oleksid tehtud kuni täieliku valmiduseni. Käesoleva projekti mahtu kuuluvad kõik tööd, mis on vajalikud projektiga määratud nimetatud tööde tegemiseks, sh tööd mida ei ole käesolevas projektis otsesõnu kirjeldatud kuid mis kuuluvad Töövõtja poolt tegemisele hea ehitustava kohaselt. Kõikide nimetatud tööde maksumus sisaldub töövõtja poolt esitatud pakkumises. Normatiivides toodud teimid jms kuuluvad töövõttu. Enne ehitustööde alustamist taotlema vastava ehitustöö tegevusluba kohalikul omavalitsuselt ja

teistelt ehitustöödega seotud organisatsioonidelt. Ehitatav liinitrass, seadme asukoht jms Tellijaga üle vaadata. Enne ehitustööde algust tuleb ehitatav liinitrass, seadme asukoht jms kooskõlastada täiendavalt teiste trassivaldajatega ja kinnistuomanikega. Töövõtja peab Tellijale ja kohaliku omavalitsuse poolt määratud instantsidele esitama omapoolse tööde organiseerimise ja töökorralduse planeeritud ajagraafiku. See peab sisaldama ka ohutustehnilisi meetmeid tööde teostamisel kaasaarvatud meetmeid jalakäijate kaitseks, ajutiste kaitsepiirete rajamist, liikluse ümberkorraldusi, valgustust, märgistust jne. Ehitustöödel tekkinud küsimused ja probleemid, mida pole kajastatud käesolevas projektis või on ebaselged, lahendatakse töö käigus kooskõlastatult projekti autori ja töö tellijaga.

7.2. Ohutuse tagamine ja liikluskorraldus

Ehitustöödega mõjutatav piirkond peab kogu tööperioodi vältel olema tähistatud ja vastavalt vajadusele ka valgustatud nii, et tööde teostamine ei ohustaks piirkonda läbivate või seal töid teostavate inimeste elu ja tervist ning vara. Tänavate sulgemine osaliselt või täielikult sõidukite liikluseks on võimalik ainult vastavalt omavalitsuspiirkonnas kehtivale korrale. Tööde teostaja peab arvestama kõigi projekti teostamiseks vajalike liikluse sulgemisest, ümbersuunamisest ja endise liiklusolukorra taastamisest (näit. olemasolevate liiklusmärkide eemaldamine, ajutiste liiklusmärkide paigaldamine jne.) tulenevate kulutustega. Kasutatavate liiklusmärkide kuju ja paigaldus peavad vastama kehtivale korrale. Tööde teostaja peab arvestama kõigi projekti teostamiseks vajalike tööpiirkonna tähistamisest tulenevate kulutustega. Tööde teostaja vastutab ajutiste tähiste, piirete ja liiklusmärkide säilimise ning nende puudumisest tekkinud kahjude hüvitamise eest. Kõik ehitusplatsil töötavad inimesed peavad olema instrueeritud ohutustehnika nõuetest. Kõrvaliste isikute juurdepääs ehitusplatsile ja töötsoonidesse peab olema tõkestatud. Ohutuse eest ehitusplatsil vastutab täielikult Töövõtja.

7.3. Olemasolevate ehitiste ja rajatistega arvestamine

Kõik elektritööd peavad olema tehtud vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele nõuetele ja normatiividele ja Tellija volitatud esindaja nõudeid järgides.

Töövõtja peab ehitus- ja paigaldustöödel täitma kõiki territooriumi- või võrguvaldaja ning Tellija poolt volitatud isiku ettekirjutusi. Ehitusele seatakse garantiiaeg, mille pikkus määratakse Tellija ja Töövõtja vahelises lepingus, kõik ehituse garantiiajal ilmnunud vead või ebakvaliteetsed materjalid kõrvaldab Töövõtja omal kulul.

Enne tööde alustamist tuleb tööde teostajal koostöös olemasolevate maa-aluste rajatiste valdajatega rajatiste asukoht täpsustada ja tähistada. Tööde teostajal tuleb täita nimetatud rajatiste valdajate poolt esitatavaid nõudeid (näit. toestamine) rajatiste vahetus läheduses töötamisel.

Järgida tuleb kõikide kooskõlastusi andnud organisatsioonide nõudeid ning arvestada neist tulenevate kuludega.

Taimestiku juurte ümber kasutada tüvekaitsmeid või paigaldada ajutine piirdeaed taimestiku ümber, **kaevetööd sooritada käsitsi**. Taimestiku kaitsealas töid sooritades lähtuda Viljandi valla määrusest: „**Ehitus- ja lammutusjätmed**“.

Ehitustööde teostaja peab ehitamisega kaasnevate veoste vedamisel kindlustama sõidukite rehvide puhtuse ja vältima pinnase, tolmu, vee, ehitusprahi ning muu materjali kandumise väljapoole sulgemise ala piiri.

7.4. Töötervishoid ja tööohutusnõuded

Tööde teostamisel tuleb järgida Eesti Vabariigi seaduseid ja määruseid.

7.5. Ehitustööde dokumenteerimine ja järelvalve

Tööde tegemisel jälgida ehitustööde head tava, pärast tööde lõpetamist peab olema ehitusplats koristatud ja heakord taastatud. Elektritöödele võib lubada ainult sellekohast väljaõpet omavat personali. Ehitustööde dokumenteerimisel lähtuda Eesti Vabariigi Ehitusseadustikust ja Tellija elektripaigaldise kasutuselevõtu protseduurist. Ehituse järelvalvet teostab Tellijapoolne esindaja. Kõrvalekalded projektist kooskõlastatakse tellijaga ja projekteerijaga ning fikseeritakse kirjalikult. Tööde teostamise kohta koostatakse kaetud tööde aktid. Tööde lõpetamisel peab Töövõtja teostama kõik vajalikud kontrollmõõtmised, mis tõestavad tööde kvaliteetset teostust. On kohustuslik, et kontrollmõõtmised teeb mitte Töövõtja vaid teine vastavaid lube ja registreeringuid omav ettevõtja. Elektritöid ei loeta valmisolevaks enne, kui kõik teimid ja testid on tehtud ning nende tulemused vastavad nõuetele.

Töövõtjal peab enne ehituse alustamist olema ehituse tööohutuse plaan, mis peab sisaldama:

- abinõusid, mida sellel ehitusplatsil rakendatakse ohutute töötingimuste loomiseks, võttes arvesse ka platsil või selle läheduses toimuvat tegevust, liiklust jm.
- liikluskorraldust.

Ehitusplatsil paiknevad väiksemate ehituste alad ja kommunikatsioonide kaevikud piirata tähistega ja hoiatusmärkidega. Töövõtja peab oma igasuguse tegevuse ehitusplatsil kooskõlastama Tellija esindajaga; kooskõlastama kohaliku omavalitsusega, st taotlema kaeveloa ja ehituse alustamise loa.

7.6. Tööde kvaliteedinõuded

Ehitustööde kvaliteedinõuete puhul juhinduda Elektrilevi OÜ poolt välja töötatud eeskirjadest ja normidest ning MaaRYL 2010 nõuetest.